

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

PRAKTISK VECKOTIDNING
FÖR
KVINNAN OCH HEMMET

Stockholm. Gernandts Boktr.-Aktieb

N:r 24 (234)

Fredagen den 10 juni 1892.

5:te årg.

<p>Prenumerationspris pr år: Idun med Modetidning och kolorerade planscher ..... kr. 8:— Idun m. Modet. utan kol. pl. > 6: 50 Idun ensam ..... > 4:—</p>	<p>Byrå: Klara v. Kyrkogata 7, 2 tr. (Aftonbladets nya hus.) Prenumer. sker i landsorten & post- anstalt, i Stockholm hos redaktion</p>	<p>Redaktör och utgifvare: FRITHIOF HELLBERG. Träffas & byrån kl. 12—1. Allm. Telef. 61 47.</p>	<p>Utgifningstid: hvarje helgfri fredag Lösnummerspris 15 öre (vid kompletteringar)</p>	<p>Annonspris: 35 öre pr nonpareillerad. För »Plattsökande» o. »Lediga platser» 25 öre för hvarje påbörjad tiotal stafv. Utländska annons. 70 öre pr nonp.-rad.</p>
---	--	--	---	--

Amy Segerstedt.

Föreståndarinnan för Tysta skolan, fröken Amy Segerstedt, föddes den 12 november 1835 i Åmål, där fadern, provincialläkaren Fr. Segerstedt, och modern, född Lindstedt, hade ett af dessa gästvänliga hem, hvarom man numera knappast kan göra sig en föreställning, ett hem, där alla besökande voro ej blott välkomna gäster, utan kära vänner, ett hem, där ingenting saknades, allra minst glädje och förnöjsamhet.

På grund af de på den tiden allmänt rådande åsikterna, att kvinnan vore ett slags lyxartikel, afsedd att en dag pryda en mans hem, uppfostrades hon i enlighet härmed till att en dag blifva en god husmoder, en angenäm sällskapsmänniska, och hennes håg för allvarliga studier, hennes törst efter vetande sökte man stilla med den trösterika försäkran, att om hon varit karl, skulle hon fått lära både latin och botanik, men nu var hon ju blott kvinna och borde nöja sig med de sysselsättningar, som »anstodo» kvinnan.

Dock blott för en tid kan naturen hämmas, blott för en tid kan få-

gelungen kvarhållas overksam i boet, en dag skall han pröfva sina vingar, och när han då känner sin egen kraft, skall han svinga sig upp mot höjden, där luften är renare och synkretsen vidgas allt mer och mer, till dess man slutligen för det stora allmänna förlorat ur sikte det egna jaget med dess små intressen.

Sedan hon vid tidig ålder inhämtat det kunskapsmått, som lyckligtvis redan på den tiden stod kvinnan till buds, då hon lärt sig konsten att läsa och skriva, började hon sitt dubbla kall som lärarinna och elev, då hon genom att lära en yngre bror hans skollexor, började inhämta den skolbildning, som blifvit henne såsom kvinna förnekad. Dessutom läste hon ifrigt alla böcker hon kom öfver, och allt som oftast pröfvade hon i smyg sina krafter på allvarliga verk, men likt den i bur instängda fågeln, som i sina fåfänga frihetsförsök sårar sig mot burens galler, så träffade hon ofta i faderns rika bibliotek böcker, hvilka för att blifva rätt förstådda fordrade större förkunskaper, än dem den unga flickan kunnat själf förvärfva sig.

Det är ej nog att äga tankens snille,
Ty hjärtat — äfven det sitt snille har.

C. R. NYBLOM.

Sak samma — allt lästes, och hvad som icke då genast blef fruktbarande, kom i god jord, om det ock måste ligga och gro länge, innan det slutligen kunde bära frukt.

Vid aderton års ålder hade hon vunnit så stor skicklighet i kvinnliga idrotter, såsom bak, slakt, brygd m. m., att man utan fara för hennes husliga dygder ansåg sig kunna riskera att låta henne förkofra sig i franskan, hvilket språk jämte pianospelning ansågs höra till den bildade kvinnans tillåtna öfverflödsartiklar, och så bekostade man henne för hela tjugufem kronor franska lektioner, hvarefter hon själf började gifva undervisning i detta ämne. Samtidigt började hon studera engelska och tyska, men dessa fria språkstudier tillfredsställde henne ej, hågen för lärarinnekallet hade blifvit väckt hos henne, hon ville och måste utbilda sig i och för detta sitt mål, och när då efter faderns död familjen flyttade till Upsala, tvekade hon ej att vid tjugusex års ålder sätta sig på skolbänken och i den s. k. klosterskolan i Upsala komplettera sin elementarbildning.

Efter ett års träget arbete måste hon af trist på medel afbryta sina studier, och hösten 1862 erhöi hon anställning som lärarinna i en familj i Gestrikland, där hon i tolf års tid fortsatte sitt dubbla kall af lärarinna och elev, ty under hela denna tid förgick knappast en dag eller natt, utan att hon fortsatte sina själfstudier. Det gällde ju att följa med tiden, och hvad beträffar kvinnans uppfostran hade tiden börjat gå framåt med jättesteg.

År 1874 lämnade hon detta hem, där hennes verksamhet nu afslutats, och antog anställning som lärarinna vid elementarskolan i Gefle. Och så blef det hennes lott, hvars första uppfostran så försumrats, att i sin ordning uppfostra fina världsdamer, bildade kvinnor, sådana som i hennes ungdom blott hon vågat tänka sig. Hennes kall var funnet, hennes mål vunnet. Dock nej! Ju högre fågeln flyger, desto högre längtar han. Den mognade kvinnan började finna sitt lif tomt och gagnlöst, började söka efter ett kall, som stod öfver det att uppfostra bildade världsdamer, ett ädlare mål att lefva för än för rikemans barn, och så öppnades hennes blick för folket, för arbetarens barn.

Nu blef hennes beslut snart fattadt; vid fyrtiofyra års ålder tvekade hon ej att ånyo sätta sig ned på skolbänken, denna gången i folkskollärarinneseminarium. År 1880 utgick hon därifrån som utexaminerad folkskolelärarinna efter att under ett års tid hafva pluggat så mycket katekes, biblisk historia och kristendom, att man skulle kunnat blifva hedning för mindre. Också var hon nu fullständigt botad för sitt svärmeri för folkskolan. Hon återvände till elementarskolan och började verka som föreståndarinna i Ämål.

Men om än folkskolan, sådan hon funnit den, ej tillfredsställde hennes längtan att på ett rätt sätt bereda folkets barn lycka, så faons det andra olyckliga, hvilkas lif hon möjligen kunde förlufva. År 1882 sökte och erhöi hon den plats hon ännu innehar såsom föreståndarinna vid Tysta skolan i Stockholm. Nu började för henne ett nytt studium, ty för att rätt sköta sitt nya kall måste hon ju sätta sig in i döfstumundervisningen, och hon nöjde

sig icke med att studera denna endast i Sverige, hon reste äfven till Norge, Danmark, Tyskland, Frankrike och Italien för att där besöka såväl tal- som teckensolor. Med aldrig tröttnande intresse ägnar hon sig åt sina stackars vanlottade elevers uppfostran och utbildning för det praktiska lifvet. De finna i henne ej blott en utisk lärarinna, en allvarlig ledarinna, utan ock en öm mor, som är färdig till hvarje uppoffring, när det gäller att bereda och betrygga sina barns framtid. Så, utom de plikter, som åligga henne inom skolan, är hon färdig att lära engelska åt en eller annan skolans elev, hvars föräldrar eller närmaste anförvänder äro engelsmän, hon lär franska åt en, hvars artistiska anlag tyda på, att hon en dag för sin utbildning skall behöfva detta språk. När eleverna lämna skolan, gör hon allt för att skaffa dem, som det behöfva, lämplig anställning och passende sysselsättning, ja, hon tvekar icke ens att utverka sig tillåtelse att själf inom skolan som tjänarinna anställa en af de forna s. k. döfstumma eleverna, och hon har den glädjen att se detta vågade företag krönas med framgång. Hon klagat ej längre, att hennes lif är tomt och gagnlöst, men finns det väl också ett ädlare mål att verka för än att åt arma döfstumma åter-skänka talets gåfva? Ett dylikt lefnadsmål skulle tillfredsställa äfven de mest fordrande, men icke henne.

Ännu återstod det henne långa fristunder, hvilka genom sena kvällstunder och tidiga morgontimmar kunde ytterligare förökas, och nu gällde det att på ett lämpligt sätt använda äfven dessa. En sorglig händelse bidrog att afgöra, huru detta tomrum i hennes lif skulle fyllas. En af skolans döfstumma elever drabbades af en ögonsjukdom, som enligt läkarens utsago måste sluta med synens förlust. Nu gällde det att bereda den arma döfstumma tillfälle att, äfven sedan det blifvit ständig natt för henne, kunna meddela sig med andra, och det enda sättet, hvarpå detta kunde ske, var genom att lära henne de blindas skriftspråk. Så lärde sig föreståndarinna för Tysta skolan blindskrift, så lärde hon också känna huru få böcker, som på svenska stå de arma blinda till buds, och därför beslöt hon att använda sina fristunder till bildande af ett blindbibliotek.

Helt nyligen har på hennes föranstaltande bildats en förening för blindskrift; redan äro hundratals tryckapparater spridda i slott och koja, den ena färdigtryckta boken inkommer efter den andra; grunden till blindbiblioteket är lagd, och snart skall detta resa sig som en minnesvård öfver den uppoffrande kvinna, hvars högsta mål i lifvet varit att skänka talets gåfva åt de stumma, att bereda en vederkvickande läsning åt de blinda.

Och åt sig själf? Ja, under jakten efter ett värdigt lefnadsmål har hon förlorat ur sikte det egna jaget med dess små intressen.

Inez Wigert.

(Ib.)

Icke våra önsknings uppfyllelse, utan den kraft, hvarmed vi försaka dem, är den enda sanna lyckan.

H. Hawk.

Den bildade kvinnans aflöning.

För Idun af I. D—f.

Att kvinnan, särskildt den bildade, till följd af sina små lefnadskostnader blott behöfver en ringa inkomst för att kunna försörja sig, har så länge varit ett antagande, att det slutligen öfvergått till ett påstående, hvarmed man söker förklara det berättigade i det många gånger hänsynslösa sätt, hvarpå hennes aflöning nedpressas. Äfven om en kvinna utför alldeles samma arbete som en man, erhåller hon likväl icke samma lön därför, utan måste nöja sig med hälften däraf, oftast ännu mindre, detta grundadt på den förutsättning, att denna fördelning är den rättvisaste, eftersom hennes lefnadskostnader äro så obetydliga och långt understiga mannens.

Såsom de viktigaste grunderna till denna förutsättning hör man oftast anföras, att mannen har en familj att draga försorg om, då kvinnan däremot blott har sig själf att försörja, att hon dessutom kan göra besparingar genom att på sina fristunder utföra vissa arbeten för egen del, hvilka mannen måste betala för, och slutligen att hon för sitt uppehälle i det hela taget har långt mindre kostnad än han.

Häremot finnes dock mycket att invända. Hur mången man förblir icke ogift, utan att någon därför kommer på den tanken att minska hans lön, och hur ofta har icke kvinnan anhöriga att hjälpa, utan att detta föranleder någon höjning af hennes aflöning? Att hon kan inbespara något genom att göra åtskilliga arbeten åt sig själf, kan visserligen ej förnekas, men väl den anmärkningen däremot göras, att hon efter en dagslång, ofta mycket ansträngande sysselsättning lika väl som mannen behöfver sin hvilotid oakortad, så framtiden skall kunna uppfylla sitt ändamål, nämligen att ersätta den under dagen förbrukade kraften. Att långt in på natten efter slutadt dagsarbete sysselsätta sig med söm och dylikt måste inverka skadligt på hennes hälsa, och de »besparingar», som därigenom kunna göras, torde blifva allt för dyrt betalda. Att hennes uppehälle är så mycket billigare än mannens får väl skrivas på nödvändighetens konto. Hon måste lefva njuggt och sparsamt, icke därför att hon ej behöfver något bättre, utan helt enkelt därför att hon tvingas därtill just af sin för knappt tillmätta inkomst.

Den lön, som för närvarande här i Sverige kommer den arbetande, bildade kvinnan till del, torde kunna bestämmas från »fritt vivre», det minsta möjliga för att hålla kroppen vid lif, upp till kanske ett par tusen kronor, detta senare dock jämförelsevis ytterst sällan. Denna inkomst är i de flesta fall allt för obetydlig för att kunna bereda henne en draglig och någorlunda bekymmerfri existens och tillåter henne sällan att göra några besparingar för framtiden, och följden är, att hon, då hennes hälsa och kraft äro förbi, står där hjälplös och blottställd för nöd utan annan utväg än att söka bistånd antingen hos släktingar eller hos den allmänna barmhärtigheten — i sanning ett hårdt slut på ett verksamt och nyttigt lif.

Det är dock tydligt, att kvinnans föregifna

små lefnadsomkostnader ensamma icke kunna vara tillräckligt skäl för att nedpressa hennes aflöning, som nu sker, utan få de väl snarare anses såsom en slags förevändning och den egentliga orsaken sökas i en del andra förhållanden, förnämligast då det öfverflöd på platssökande, bildade kvinnor, som för närvarande finnes, och hvilket är så stort, att de för att erhålla anställning se sig tvungna att nöja sig med hur liten aflöning än arbetsgifvarne vilja lämna dem.

Någon bättring i den nuvarande dåliga ställningen kan tyvärr icke skönjas, utan kan den uppmärksamma iakttagaren tvärtom finna, att en försämring så småningom inträder, beroende af flere orsaker, särskildt den att öfverflödet på kvinnlig arbetskraft för hvarje år blir allt större, hvilket följdenligt måste förorsaka en fortgående sänkning af de redan allt för knappa lönerna.

Forna tiders enkla lefnadsätt, som tillät fadern att göra besparingar, hvilka vid hans död tillföll hans barn och skyddade dem, särskildt dottrarna, för de mest trängande behoven, försvinner allt mera, och i stället gör sig gällande en öfverhandtagande lust att »lefva med», hvilken ofta slukar hela hans inkomst, äfven om denna mängden gång är så stor, att den med en förståndig hushållning borde lämnat ett betydligt överskott. Vid hans frånfälle finnes intet öfver åt hans barn, hvilka alltså genom eget arbete måste bereda sig sin utkomst, och ju högre och dyrbarare lefnadsättet blir, desto flere kvinnor skola af denna orsak vara nödsakade att själfva förvärfva sig sitt uppehälle. Härtill kommer också, att många flickor från fattigare hem efter genomgången folkskolekurs icke längre nöja sig med att blifva vanliga tjänarinnor, utan önska komma ett steg högre och täfla med den bildade kvinnan om att erhålla samma slags anställning som hon. Ju mera folkskolan går framåt, desto större skall också deras antal blifva. Slutligen vilja vi äfven nämna alla de oberoende kvinnor, som af en eller annan orsak önska sig en sysselsättning, antingen hos andra eller i sina egna hem. Den skada, som de flesta af dem göra genom att nöja sig med en oproportionerligt liten ersättning för sitt arbete, har blifvit påpekad otaliga gånger, utan att likväl någon verkan däraf kunnat märkas. I sin hjärtlöshet tänka de icke, eller rättare vilja de icke tänka på, hur orätt och lågt de handla, då de rycka brödstycket undan en fattig genom att erbjuda sig utföra samma arbete som hon mot ingen eller ock en så obetydlig lön, att all täflan omöjliggöres.

Och alla dessa kvinnor trängas om hvarandra på de jämförelsevis få arbetsfält, som för närvarande äro öppnade för dem!

Vi hafva en utomordentlig benägenhet att blott vilja gå i redan trampade spår och göra, hvad andra gjort förut, och hysa en utpräglat motvilja för att söka nya förvärfskällor, dels af misstroende till den egna förmågan och kraften, dels af fruktan för den kritik, som allt nytt framkallar, hvilket har till följd, att vi hållre nöja oss med det gamla, fastän vi inse, att det är otillräckligt, än vi våga försöket att börja på med något nytt. Härtill bidrager väsendtligt, att de flesta unga flickor icke utbilda sig för något speciellt, utan i stället erhålla en god allmänbildning, hvilken dock endast gör dem passande för några få sysselsättningar, exempelvis som guvernanter, sällskapsdamer, butikbiträden o. d., men är det tydligt, att sådana platser omöjligen kunna svara mot den stora efterfrågan, och de kvinnor, som lyckas erhålla dem, hafva vanligen

varit tvungna att så underbjuda hvarandra, att det icke finnes någon möjlighet för dem att få en rimlig ersättning för sitt arbete.

Hvad som ännu mera bidrager till att försämra tillståndet är, att, relativt taget, endast ett fåtal af dessa kvinnor lyckas uppnå en oberoende ställning och få något eget, utan de flesta stanna för alltid i subalterngraderna och antingen stänga vägen för de efterkommande eller trängas åt sidan af dessa — båda fallen lika otillfredsställande. Den obetydliga inkomst, som de hafva, tillåter ju dem i vanliga fall icke att göra några besparingar, hvarmed de efter en tid kunde börja en egen verksamhet, och att upplåna ett rörelsekapital är för en kvinna förenadt med de största svårigheter.

Att den bildade kvinnan är dåligt aflönad, är en allmän klagan, men det är intet tvifvel underkastadt, att det kan blifva ännu sämre, om intet i tid göres för att undanröja orsakerna därtill.

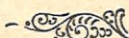
Nya arbetsfält måste öppnas, ty på dem som finnas har redan en betänklig stockning inträd, som hämmar all utveckling till ett bättre. Må blott några energiska kvinnor taga initiativet och bryta nya banor, hvilka det dock ännu finnes godt om, så skola snart andra följa efter, och arbetskraften, som nu är samlad på några få punkter, blifver jämnare fördelad. All osund konkurrens må brännmärkas som sådan och så vidt möjligt är förhindras, särskildt de oberoende kvinnornas bruk att nöja sig med en så låg betalning för sitt arbete, att all täflan från de fattigarens sida är omöjlig. Husmödrar och andra kunna äfven lämna sin hjälp härtill genom att hållre gifva en ledig plats åt den verkligt behöfvande än åt den förmögna, som alls intet förlorar på att vänta.

Allt detta måste ovillkorligen hafva till följd, att de nu nedtryckta lönerna springa upp till en rimlig höjd, så att de kunna uppfylla de rättmätiga kraf på lifvet, som hvarje arbetande människa har att ställa.

Blifva lönerna högre, så skola också kvinnorna vara i stånd att göra besparingar, hvilka dels skydda dem mot en ålderdom i nöd och bekymmer, dels kunna användas som ett begynnelsekapital för en egen verksamhet, och i stället för att som nu stå i vägen för efterkommande, skola de tvärtom kunna gifva dem arbete.

Detta är en sak, som rör icke blott de platsökande, utan är af ett allmänt-mänskligt intresse, och tillkommer det särskildt kvinnorna att göra hvad de kunna, för att en förbättring må inträda. Ingen, i hur stort välstånd hon än befinner sig, kan veta, hur framtiden kommer att gestalta sig, och om icke hennes barn en gång skola vara tvungna att genom eget arbete förvärfva sig sitt lifsuppehälle, och hvad som nu göres, länder äfven kommande generationer till godo.

Må alla kvinnor, som hafva en öppen blick för tidens kraf, hvar i sin stad göra hvad på dem ankommer, så skall den tid icke vara långt aflägsen, då äfven den bildade kvinnans arbete skall blifva uppskattadt och betaldt till sitt fulla värde.

De läsarinor,

som ändra vistelseort för sommaren, och hvilkas prenumeration å Idun ej utsträcker sig längre än till den 1 juli, torde göra bäst i att före afresan förnya prenumerationen för att vara säkra om att få den löpande årgången fullständig.

Från lidandets och barmhärtighetens värld.

Några Stockholmsbilder

af

Cecilia Bååth-Holmberg.

1.

Drottningens skyddshem.

(Forts.)

Det synes således, att tjufnadsbegäret och den därmed så nära förbundna lögnaktigheten i hög grad nedbryta och förlama människosjälens mntståndskraft.

»Nå,» frågade jag vidare, »sedan de lämnat detta hem?»

»Ja — vi skaffa dem platser — —»

»Få någon af dessa kvinnor då verkligen goda platser, som fortfarande kunna hos dem väcka lust till hederlig vandel?»

»Ja, många — men endast om de kunna förete goda betyg från hemmet. Regeln hos oss är, att en frigifven kvinna först intages »på prof» under en tid af fyra veckor. Efter denna tids förlopp står det henne fritt att lämna hemmet eller kvarstanna. Stannar hon, får hon ej lämna det utan tillstånd, och hennes vistelse här beräknas till ett år. Det har likväl hänt, att en och annan fått stanna längre. Under denna tid meddelas henne, som sagdt, undervisning i en mängd grenar af husligt arbete, hvarjämte man på allt möjligt sätt söker uppväcka det goda, som kan finnas inom henne, söker stärka hennes vilja, väcka arbetslusten och hos mängden en behöflig tro på lifvet och framtiden.»

Äfven väckelsen i rent religiöst hänseende sökte bibringas de frigifna kvinnorna, dels genom dagliga andaktsstunder morgon och afton, ledda af husmodern, dels genom den präst, som hemmets styrelse antagit till medhjälpare i detta stycke.

Samtalet afbröts af en kvinna, som inkom och anmälde, att tiden var inne för en af de sjuka att få hafresoppa — det var den bleka, tårda kvinnan vid täckbågen.

»Den där är en af de bästa vi ha,» sade husmodern, sedan den ifrågavarande åter stilla aflägsnat sig; »hon har varit straffad för barnamord; hon har i hemlighet nedgrävt sitt nyfödda barn i en skog; läkarna konstaterade visserligen sedan, att det varit dödfödt — men för henne var uppsätet detsamma; i fängelset blef hon dock som en annan människa, hon fick lugn och frid; hon skall nu snart lämna hemmet för att gå i tjänst. — Mer än hundra kvinnor hafva härifrån erhållit platser i enskilda hem såsom köksor, städerskor m. m. Men,» fortfor min meddelarinna, »det är ej endast genom arbetets inverkan vi försöka förbättra dem! Vi söka äfven genom andra medel att vinna dem, först och främst genom att i allt ingifva dem känslan af att vara i ett hem; julafton t. ex. firas med gran och julgäfvor; hvar och en får då någon liten skänk, en bomullsklädnad, en ylleväst, någon liten brosch o. s. v. Allt detta gör, att de flesta, äfven sedan de kommit ut och erhållit en eller annan hederlig anställning, fortfarande betrakta skyddshemmet såsom sitt hem, att de till dettas husmor anförtro sina bekymmer, be om råd och hjälp äfven i mycket svåra profningar. Detta har sannolikt frälsat mängden staccars kvinna från återfall i brott.»

Vissa nästan litet »klosteraktiga» bestämmelser måste af naturliga skäl tillämpas; så finge t. ex. ingen af kvinnorna emottaga besök utan husmoderns tillstånd, och dessa besök fingo endsst vara af föräldrar, syskon samt kvinnliga släktingar och vänner.

Jag frågade till slut, om ej någon enda manlig medhjälpare funnes i närheten, i fall något skulle hända, som påkallade hjälp af en sådan.

»Jo,» svarade föreståndarinnan, »här nere i bottenvåningen bor en vaktmästare, men vi behöfva honom nästan aldrig. Och när någon frågar mig,» tillade hon gladt småleende, »hur allt kan gå så stilla och lugnt till här, tänker jag alltid på dufvornas svar till tuppen, då denne frågade dem, hur man lefde hos dem, efter som de aldrig slogos sins emellan: hos oss lefver man i kärlek.»

Mitt eget intryck af detta »drottningens skyddshem» stadfäste sanningen af dessa ord. —

Men sedan då de lämnat hemmet, skola fortfarande verkligt goda hem vilja mottaga kvinnor med brott och straffängelse bakom sig, äfven om de få anbefallning från skyddshemmet? Säkert är, att upprättelse och fortfarande inre själfbestånd för fallna af hvad slag som helst endast kunna gifvas af de goda hemmens goda människor. —

* * *

»Hemmet för frigifna kvinnor» stiftades 1860 på initiativ af dåvarande hertiginnan af Östergötland, vår nuvarande drottning, som därigenom gaf uppslaget till den verksamhet för understödjande af frigifna fångar, hvilken sedermera spridt sig öfver landet och som nu uppbäres af 24 särskilda föreningar.

Det antal skyddslingar, som under de gångna 30 åren funnit en fristad i hemmet, är 324; af dessa hafva 95 återfallit i brott, men icke mindre än 212 återgifvits samhället såsom nyttiga medlemmar och oförvitliga människor; af dessa senare hafva 196 erhållit anställning som tjänarinnor i enskilda hus.

Den nuvarande föreståndarinnan är enkefru Augusta Vedin.

Hemmets ekonomi tyckes vara särdeles god, att döma åtminstone af dess räkenskaper för år 1890, då behållningen vid årets slut uppgick till öfver 7,000 kr., och då tillgångarna efter afdrag af skulder visa en summa af 91,000 kr.

Det understöd och det bidrag, som skyddshemmet således bäst behöfver af allmänheten, torde, synes det mig, helst gifvas i form af en utsträckt hand och ett vänligt hem åt de kvinnor, som uppfostrade härstädes utgå med god vilja att för sig i lifvet finna en hederlig, arbetande kvinnas plats. —

En ny reform.

Altse'n de sorgliga, bittra dagar,
Då Eva drefs utur paradiset,
Att det är männen, som stifta lagar,
Vi få nog märka på alla vis;
För oss så innerligt väl de ställa,
Vi ä' så »söta», vi ä' så »snälla»,
De sjunga ständigt vårt lof och pris,
Och så de äro, I alla veten,
Så fastligt måna om »kvinnligheten»
Och vilja värna om den förstas,
Och mellan raderna godt I läsen,

De såge helst i »det hulda väsen»
En liten tam och beskedlig gås.
Men gåsen vaknar och börjar kackla,
Och lagar, skrankor och hinder vackla
Och brytas sakta och varligt ned.
Och männen ängsligt två sina händer
Och släppa fram oss ett steg i sänder,
Tills vi stå midt uti deras led.
Och säge därom, hvad helst man vill,
Ett faktum är dock, I vise, store,
Att om på jorden ej kvinnan vore,
Så funnes männen — rakt inte till.
— Ja — detta var nu blott företalet
Till mitt förslag om en ny reform.
Jag tycker inte, det är så galet
Och bör ej väcka så farlig storm.
Att männen trampas alljämt i hälen
Ej kvinnan passas, vi nog förstå,
Men några — »nådiga vedermälen»
Den stackar'n borde väl kunna få.
För alla möjliga små förtjänster
En vacker stjärna hängs på till vänster
På männens »manliga», fria bröst,
Och granna ordnar på kedjor dingla,
Och gyllne nycklar på ryggen pingla
Till deras ständiga fröjd och tröst;
Men vi, som knoga och laga maten
Och tråla så i vårt anlets svett
Och fostra dugande män för staten,
Hvad har man oss till belöning gett?
Jo, — kan man blott med talanger pråla
Och drilla grannt uppå höga ciss
Och dramer spela och taflor måla,
Då kan man kanske få Litteris.
Men mindre gynnade af Fortuna,
Som nitiskt skött något viktigt kall,
Få vara glada i alla fall,
Om Idun ristar en liten runa.
Och därför — vore det så förmälet,
Ifall vi sände till majestätet
En liten älskvärd deputation,
Som sa' helt blygsamt, hur fastligt gärna
Vi skulle önska att få en stjärna,
I stället lofva vi då att värna
Och stöda duktigt hans dyra tron.
Och om sitt bifall han ville skänka,
Hvad orden skulle oss passa bäst?
Männ' vi på Svärdsorden borde tänka,
Då vi Karlsborg nu ha' snart befäst?
Därnäst för Vasen jag ville rösta,
Ty högre våga vi icke gå,
Och få vi bara med den oss trösta,
Vi kunna nöja oss bra ändå.
Den största stjärnan på »storkalasen»
Till sidan, blommor och bjäfs och släp,
Den allra näpnaste lilla Vasen
Den ta' vi bara på kafferep.
Hvad det skall taga sig ut med tiden!
— Jag ser i andanom denna sym —
Då stjärnor lysa bland flor och sidan
Och brytas skönt emot rosenhyll.
Tänk, när min gubbe så grof i basen
Ur skaffariet mig ropar fram
Och säger: »Mutter, du har fått Vasen,»
Och ler och visar ett telegram;
Dock — kanske jag, som bar fram förslaget,
Med skäl kan vänta att nu i draget
Till evig heder för hela sta'n
Bli kommandörskan med stor kraschan.

Fru Snorre.

Sen till, att Idun med Modetidning
finnes hos alla edra bekanta!

L of!

Det var morgonen efter den stora befrielse-dagen, morgonen efter examen. Elsa sof. Hufvudet hade hon borrarat in i kuddarne, så att den öfversta mjuka dunkudden vek ihop sig öfver det och endast lät några obstinata, mjuka små härslingor sticka fram, guldröda då solstrålarna lyste på dem. För öfrigt syntes utaf hela hennes person blott den lilla näsan, genom hvilken hon drog långa, bestämda andedrag.

Surr-urr-urr-surr... Väckeruret på nattduksbordet hof upp sin skrofliga röst. Det blef lif under det röda täcket. Ett par långa ben stucko ur sängen och efter benen en gänglig flickkropp i ett spetsprydt linne.

»Dativen själfständig, utom då akkusativen är te, la, les; är akkusativen te, la, les, så går dativen före akkusativen utom tui och leur, som går...»

Det kom en glimt af medvetande i de yrvakna grå ögonen. Ett minne for som en blyxt genom hjärnan, som mekaniskt surrat upp de evigt om-tragglade franska gramatikreglerna. Elsa tyckte sig se ett stort rum med fördragna gula gardiner, bakom hvilka dansa stora, feta flugor; längst framme i katedern ett hvithårigt gubbhufvud och omkring detta en krets allvarliga pedagog-ansikten med trötta, uttråkade miner; några långa rader med flickor i betygseber och styfva söndagklädnigar. Och den sträfva gubbrösten säger och talar:

... »Och härmed anse vi denna lästermin afslutad...»

Ah, hon hade ju lof, lof!

Öfver det urvuxna nattlinnet drogs åter det varma täcket. Vid hutvudgården sträcktes ut ett par smala armar med tillhörande händer och vid andra ändan af sängen ett par dito ben med fötter. Ifrån den yttersta fingerspetsen till den yttersta tån — en enda lång, lättjefull sträckning! Och de röda läpparna skildes till en gäspning, som lät alla de hvita tänderna lysa fram. Ögonblicket därpå var det lilla hufvudet med sitt burriga hår försvunnet under täcket.

Det blef aldeles tyst en lång stund i rummet. Men så började det åter lefva, och efter några kastningar, vridningar och vändningar, under hvilka sängen ljudligt knarrade och suckade, stacks ett litet hufvud upp med de mest klarvakna, tjufojksaktiga ögon i världen.

Elsa tyckte, att det var »väldigt urfänigt», att hon inte kunde sova nu, då hon fick. Hon försökte alla möjliga medel, men förgäfves. Hon räknade till hundra minst tre gånger. Omöjligt! Så hade hon läst, att om man tänkte på något riktigt led-samt och tråkigt, skulle man få sömn. Nåväl, hon tänkte riktigt stadigt och länge på tant Ullas tejudningar, men utan framgång. Då fick hon väl ändå försöka något, som annars brukade vara ett osvikligt sömmedel. Ett långt, svårt procentproblem med både diskont och rabatt, tog icke det skruf, så var det ohjälpligt. Men nej, ej ens detta tycktes i dag vilja verka.

Elsa förstod sig icke på sig själf, hon som annars om morgnarna brukade ha som bly i ögonlocken.

Men hvad skulle hon nu taga sig till, då hon icke kunde sova? Hon tog sig för att i sin korta nattdräkt spatsera genom salen och in i stora systems rum. Där inne var det en het, kvaf luft. Stora syster låg och sof i sin hvita bädd. Elsa böjde sig ned öfver henne. Sådana små lustiga andedrag hon drog!

»Poh, poh,» lät det mellan de svällande röda läpparna.

Hvad Elsa afundade henne hennes goda sömn. Det riktigt kliade i de odygdiga fingrarna att få rycka bara ett helt litet, varligt tag i tidningspajjotterna, som skuggade stora systems panna. Till slut blef frestelsen henne öfvermäktig. Hon sträckte fram handen och fattade ett frestande hörn mellan tummen och pekfingeret.

Systemen rusade upp och stirrade yrvaken omkring sig. I ett huj var Elsa försvunnen. Inne i sitt rum sjönk hon med en suck ned på stolen och drog eftertänksamt på en af de långa, svarta strumporna. Hon såg på klockan: den visade 5 minuter öfver 7.

Då flyger en idé genom hennes hufvud. Hos Elsa slå vanligtvis idéerna ned som bomber, och hon brukar också sätta dem i verket med nästan samma fortfärdighet. Med en strumpa dinglande i handen och en pådragen tassade hon till fönstret. Rullgardinen drogs upp. Klar, blå himmel; ett öfvermodigt gladt solsken slog henne i ögonen.

»Åh, så stilligt.» Fönstret på vid gafvel! Den

friska morgonvinden kysser bort det sista spåret af sömnlust. —

Elsa står färdigklädd vid dörren, som leder till tamburen. Här gäller att vara försiktig. Den här dörren är lika knarrig som själfve farbror Knut, och sängkammaren ligger alldeles invid. Mamma sofver ju så lätt och vaknar vid minsta knäppning. Och om nu mamma skulle vakna och få del af hennes morgonpromenad, då vore allt det äfventyrliga, det romantiska borta.

Hon lägger handen på låset. En vridning, och dörren står på glänt. Springan är ännu för liten för att Elsa skall kunna rymmas. Hon gör den försiktigt en smula större. Aj, nu knarrade det till! Hon lyssnar, om någon skulle röra sig i sängkammaren. Nej, allt är lika tyst som förut. Knarr, knarr — och springan blir så stor, att Elsas smärta gestalt kan kila sig ut.

Elsa rycker till sig ett par handskar från vedlären och kallar på Toivo, som har sin soflats bredvid kolboxen.

De båda goda kamraterna springa gatan framåt; först vid Nybrohamnen saktar Elsa farten. En bläck på handskarna öfvertagar henne om, att de äro de sämsta, de där som hon hade i skolan i regn och slask förra hösten. I alla fingerändarna titta små nyfikna, ljusröda tingestär ut, och inuti handen är den högra alldeles sprucken; utanpå ser den dock någorlunda skaplig ut, och om hon håller handen slutet, så märks det nog icke så mycket. Föröfrigt är ju ingen människa ute så här tidigt!

Så märkvärdigt tyst och ödsligt det är i Karl XIII's torg. Där går den så ofta trampade vägen till skolan; hur skönt att nu i stället få vika af åt vänster! Vid hamnen utanför Nationalmuseum är det redan lif och rörelse. Sjungande skurar en matrospojke däckat på en af Vaxholmsbåtarna. Hans bara fötter lysa hvita i solskenet. Den småntäta uppapperskan med sin krusade lugg och täcka uppnäsa kilar smidigt upp på däck med sin kaffebricka. Den lockande doften sticker Elsa i näsan. På fördäck ligger köksan på knä och fjäl-lar fisk, så att fjällen stänka omkring henne, glän-sande som pärlor.

Skeppsholmen vinkar i sin gröna sommartoalett. Elsa ger sig till att springa öfver bron. Det är väl, att ingen ser henne, tänker hon. Men det är dock en syn, denna smärta, elastiska flickgestalt, åtföljd af hunden, som med glad skall betygar sin tillfredsställelse med morgonpromenaden. Den lätta halmhatten har åkt ned i nacken, under den yfviga, mjuka luggen blickar ett par oförskräckta, grå ögon, och den friska morgonvinden har målat en varm körsbärsfärg på kinden, som bleknat öf-ver de långa lexorna.

Upp på Kastellholmsberget sjunker hon ändt-ligen ned bredvid Toivo, som med hängande tunga hviftar svalka med svansen.

O, hvad här är vackert! Elsa hade väl hundra gånger sett denna utsikt, men i dag tycktes den henne alldeles ny. Hon väljer sig en bra plats på ber-get, intagande en mer bekväm än graciös ställning med knäna nästan under hakan. Hatten har hon lagt bredvid sig. Toivo, som i jämförelse med det kalla, hårda berget finner denna lockande med sitt mjuka tyll och sina vajande blommor, annek-terar den till sofkudder och sträcker nu ut sin svarta, glänsande kropp bland idel rosenknoppar. Elsa märker det icke: drömmande stirra de grå ögonen ut öfver sjön.

Behändigt ila de små gröna ångbåtarna fram och lämna efter sig krusiga vågor, som komma segelsluparna att rycka i sina förtöjningar, så att de hvita seglen buga mot vattenytan. Hvad vattnet glittrar i solskenet! Det gjorde riktigt ondt i ögonen. Elsa fällde ned ögonlocken, men ändock tyckte hon sig se ett solljust vatten, som lockade blått, så blått.

Hvad det nu vore skönt att få taga sig ett bad! Den som ändå vore på landet! Hon tyckte sig se det lilla ljusmålade badhuset, täckt inbäddadt i den mörkgröna syrenhäcken. Hur många gån-ger hade hon ej, då hon ståt där nere och hängt öfver räcket, känt den döfvande doften af de vio-letta syrenklasarna, så yppigt tunga, att de nästan böjde de vecka kvistarna ned till vattenytan, som glittrade i solskenet!

Om man nu vore på landet, så skulle just vid den här tiden ett inbjudande frukostbord stå dukat på verandan. Hon tyckte sig se den stora, solbelysta verandan med de hvita, rödkantade gardinerna, som fläktade af och an och slogo takfasta slag mot stolparna. Mamma i ljus sommardräkt har just hållt det bruna kaffet i de genomskinliga, små kinesiska kopporna och håller nu på att med sin servet jaga bort de näsvisa flugorna, som surrande, i stora svärmar, flyga upp från sockerskålen och brödkorgen. Store bror,

studenten, talar ifrigt med pappa om en fisketur, allt under det han breder tumstjocket med smör på brödskiivan. Pappa själf, med den bredskyggiga panamahatten på hufvudet, sitter där så varm och nästan lika röd som den hummer, han be-arbetar; han byter oupphörligen plats för att undgå solen, som envist liksom på gyckel åter uppsöker honom.

Ack ja, den som ändå vore där — — Men tänk — hon hade ju nästan glömt det — i kväll har hon inga lexor, inga torra, tråkiga lexor, inga hopplösa tal, som hon aldrig i evig-het kan få rätt. Hon är fri, fri! Ty nu är det »lof».

Hvad skall hon då göra i kväll? Tänk, om de alla skulle gå på Tivoli och se lejonet rida till häst eller på den nya cirkus. Och hon, Elsa, skall följa med. Ja, nu var det då inte värdt att stora syster kom fram med sitt eviga: »Ja, Elsa har sina lexor,» alldeles som om inte Elsa också vore ung och ville roa sig! Nu hade hon lof. Och trotsande det bistra matrosansiktet uppe vid Kastellet, skrek hon ut det, så att det skallade i berget: »Lof — lof», och ekot svarade långt, utdraget: — »lof...»

Elsa Lindberg.

”Gamla fröknar”.

Reflektioner

af

Helena Nyblom.

Det finns en afdelning af mänskligheten, som ofta har blifvit betraktad på ett alldeles egendomligt sätt, med en blandning af medlidande, löje och motvilja, — och det är gamla fröknar.

Det har blifvit en stående typ i såväl romaner som komedier framställningen af en gammal ogift tant, som med sitt skvaller, sin småaktighet och afundsjuka gör sig komisk och skadlig.

Man har en gång för alla dragit sina konklusioner och kommit till det resultatet, att de gamla ogifta damernas ensamma ställning måste utveckla vissa, mindre behagliga egen-skaper hos dem.

En kvinnas största längtan och önskan är kärleken, tänker man. Uppnår hon icke att förverkliga detta mål i lifvet, blir hon icke hustru och mor, så går hon i en ständig längtan därefter och försöker ännu på gamla dagar att genom koketteri göra sig behaglig, — andra mena göra sig komisk — för att möj-ligen eröfra någon obehakad mans hjärta.

Under tiden, medan hon dock aldrig up-ger det svaga hoppet att möjligen en gång bli gift, uppmuntrar hon sig med att noga iakttaga och innerligt afundas sina lyckligare kvinnliga bekanta och försöka att så mycket som möjligt blanda sig i deras angelägenheter.

Hur ofta har man icke sett en sådan gam-mal fröken skildrad, som genom sitt ända till karrikatyr gränsande koketteri anstränger sig att få en man; eller en afundsjuk, bitter gam-mal ungmö, som genom förtal och intriger försöker förstöra de ungas husliga lycka; eller en gammal, pratsjuk mamsell, som tillbringar sin tid att med sin mops på armen prome-nera från det ena hemmet till det andra för att höra och öfverföra skvaller.

Alla dessa typer af en gammal fröken ha blifvit så antagna, så konventionella, att man icke vidare bryr sig om att undersöka, huruvida de egentligen äro så särdeles öfver-ensstämmande med sanningen.

Vår tids kvinnor ha alla kommit in i en alldeles ny tideräkning, och snart finns det

knappt någon kvinna med minsta begåfning eller vilja, som icke tämligen tidigt skaffar sig en bestämd sysselsättning, ett arbete som upptager största delen af hennes tid, och som därför, en gång för alla, skall göra henne fullkomligt olik den gamla typen af en äldre, ogift fröken, hvars hufudsakliga kännetecken just är att icke ha någon bestämd lifsgärning.

Om det också aldrig skall inträffa, att alla kvinnor bli gifta, och det därför fortfarande skall komma att finnas en mängd gamla frök-nar, så skola dessa kvinnor mer och mer komma att utfylla en bestämd plats i det arbetande samhället och endast ha föga lik-het med alla förgångna tiders fröknar, som blott sutto hemma och väntade på att bli gifta.

Men ännu finnas bland oss åtskilliga af dessa ogifta äldre damer, som icke ha blifvit uppfostrade att lära sig något bestämdt, som icke äro specialister i något fack, icke kunna öfvertaga något bestämdt aflönadt arbete, utan hvilka, om de icke längre ha något hem, själfva måste söka sin verk-samhet och sitt uppehälle, så godt de kunna, och det är om detta slag af kvinnor jag gär-na vill tala litet.

För det första skulle jag vilja stanna ett ögonblick vid ordet gammal.

När blir man gammal? Det är nästan lika svårt att svara på den frågan som att svara på, hvad en ung flicka en gång med oro frågade mig: »När blir man egentligen bildad?»

Både åldern och bildningen komma lika omärkligt som alla stora inflytanden, och man kan bestämdt aldrig säga: »Så, nu är det färdigt.»

Sydlandingarne tycka i allmänhet, att de nordiska kvinnorna förbli unga till sitt utse-ende mycket längre än deras egna kvinnor, och dock talar man hos oss mycket mera om åldern och fäster långt större vikt därvid, än man gör i de sydligare länderna.

Jag talar nu icke om, huru fransmännen t. ex. anse det rent af oartigt att fästa sig vid en dams ålder, — men också i en djupare uppfattning har åldern för de romanska fol-ken en mycket mindre tyrannisk betydelse än hos oss.

När en ogift dam hos oss närmar sig tretio år, räknas hon ju redan till de »äldre flickorna», och när en dam, — hon må vara ogift eller gift, — har passerat fyrtioåret, anses hon hos oss böra inse, att hon är ett gammalt spektakel, som blott har sin plats som åskådare vid väggen.

I södern ser man saken mera mänskligt. Man betraktar icke de år, då en dam tar sig bra ut i dansen, som de enda år, då hon kan vara tilltalande. Det afgörande är där, om en kvinna besitter intelligens, älskvärdhet, kan samtala på ett intressant sätt, kort sagt, har en lefvande och ungdomlig ande. Om hon är tjugu eller trettio — eller fyrtio år är mindre viktigt.

Men hos oss är, som sagdt, en flicka redan »på öfverblifna kartan», som det så smakfullt heter, när hon är trettio år, och från den tiden börja hennes välvilliga medmänniskor antaga, att hennes hufvudbekymmer måste vara att skaffa sig en man. — Så har det åtminstone varit för helt kort tid sedan.

Om en äldre ogift dam klär sig bra, är det för att väcka uppeende; har hon någon plan för att skaffa sig en inkomst, är hon beräknande och själfvisk. Jag vet inga män-niskor, man genomgående gör större orätt, än just äldre ogifta fröknar.

Utan tvifvel finns det misslyckade exemplar också bland dem, — hvar finns icke det, — själfviska, småaktiga personligheter (kanske finns det icke husmödrar, som besitta dessa de vanligaste af alla egenskaper?). Utan tvifvel finns det många gamla fröknar, som först och främst tänka på möjligheten för sin egen existens. När ingen annan tänker på dem, är en sådan egoism tämligen naturlig. Det finns gamla fröknar, som med smärtsam längtan tänka på en lycka, som de kanske förlorat, eller en lycka, som tycks dem vara den högsta, och hvilka så kanske med en sorg, som gränsar till bitterhet, se, hur lifvet för dem är och skall förbli ett ensamt, glädjelöst lif. Det är så lätt att döma öfver dem, som intet ha, när man själf har fullt upp.

Det finns säkert dessa typer af koketta, pratsjuka, intriganta gamla fröknar, som författarne så gärna vilja ha tag på, men de äro undantag, icke regeln.

När jag tänker på alla de stora skaror af människor, som jag i mitt lif har känt, så ha utan jämförelse de personligheter, hvilka ägt de ädlaste och bästa egenskaperna, just varit gamla fröknar.

Hos inga andra människor, män eller kvinnor, har jag mött en sådan osjälfviskhet och ödmjukhet, en sådan lust och ifver att tjäna sin nästa, ett så djupt deltagande i andras sorg och glädje. Hos inga andra har jag sett en sådan förmåga att tyst och fattadt kunna bära stora pröfningar, att med glädje och tacksamhet mottaga det minsta goda, en sådan instinkt att komma till hjälp, just när det behöfdes, en sådan takt att försvinna, när deras hjälp var använd och ingen längre frågade efter dem.

Ja, med ett ord, jag har aldrig mött så goda människor som bland gamla fröknar.

Visserligen är kärleken en makt, som kan åstadkomma stora offer. En ung flicka eller en hustru skall väl för det mesta med lätthet kunna uppoffra sig för den man hon älskar. Hvad är egentligen naturligare? Ingenting är mera inspirerande än kärleken. Mycket svårare är det att uppoffra sig, *utan* att älska någon med en hänförande kärlek. Och kärleken mellan man och kvinna öfvergår så lätt i äktenskapet till den mindre beundransvärda form af kärlek, som fransmännen kalla: »l'égoïsme à deux».

I barnlösa äktenskap är detta oftast tillfället, där de äkta makarne gå upp i att kurtisera och skämma bort hvarandra och intaga en själfvisk, nästan fiendtlig ställning mot mänskligheten utomkring dem.

I en familj med barn bli åter så ofta husmoderns omsorg och intresse så uteslutande vända på hennes egna barn, hennes egen man och hennes eget hushåll, att hon icke har minsta tid öfrigt till andra — icke ens i sina tankar.

Jag har ibland hört en kärleksfull mor, som afgudade sina egna barn, tala om andras på ett hårdt och frånstötande sätt eller alldeles likgiltigt höra på de sjukdomar och förskräckelser, som hemsökt andra familjer, medan den minsta lilla förkyllning i hennes egen älskade familj är en olyckshändelse af stor betydelse.

Egoismen består icke blott i att älska sig själf, men i att uteslutande älska och intressera sig för de få eller flere individer, af hvilka ens egen lycka beror. Jag tror egentligen, att denna egoism är mycket allmännare än den, som endast har sig själf till föremål. I längden är det icke något nöjsamt att endast sysselsätta sig med sin egen person.

Denna den största frestelse af alla, att blott kunna känna för sina närmaste, är en ogift kvinna, som ingen familj har, icke utsett för.

Är hon en människa med hjärta och förstånd, kan hon icke utfylla sitt lif med att endast sysselsätta sig med sig själf, och då hon intet bestämt hem har att älska, älskar hon hela mänskligheten, — och det är en stor uppgift.

Visserligen äger hon icke, hvad de flesta kvinnor mest längta efter: kärleken, — men hon äger något, som kanske är lika bra: friheten.

Hon är själf den, som kan bestämma öfver sin person och sin tid.

Man skall svara mig, att långt ifrån alla gamla fröknar äro vidare lyckliga. De flesta äro beroende af någon släkting, som de ha att tacka sitt uppehälle för, och de flesta kunna alldeles icke bestämma själfva vare sig öfver sin person eller sin tid.

Ja, utan tvifvel finns det många ogifta damer, som befinna sig i en sådan mer eller mindre beroende ställning, hvilkas hem är hos en bror eller syster, och som skulle stå hjälplösa, om de lämnade sin anvisade plats, men ingen af dem bindes dock af det band, som äktenskapet pålägger, ett band, som för många hustrur är en hårdare boja att bära än någon fånges. Om en ogift, äldre dam känner sig verkligt olycklig, där hon är, så kan hon resa sig upp och gå, och älskar hon sin frihet, skall hon alltid finna en plats för sin verksamhet på ett annat ställe.

För resten kan man också indela de ogifta kvinnorna i två afdelningar: de, som utgöra en del af den familj, där man behöfver dem, och de, som äro absolut ensamma.

(Forts.)

Våra svenska bär.

Smultron, hallon, blåbär, björnbär, hjortron, lingon och hvad alla härligheter af detta slag heta, som sommaren låter neddroppa i den svenska skogen, hvilka kräsligheter äro de icke, vare sig man »au naturel» får dem till lifts eller i de anrättade former — som sylter, geléer m. m. — hvilka köksvetenskapen vet åstadkomma. Ej blott för deras välsmak älska vi dem; de äro förenade med våra minnen från den tid, då det var så »rysligt roligt» och så litet tröttsamt att »plocka bär», då ett riktigt »smultronställe» var en stor upptäckt och man icke generade sig för att intill kvällen gå blå om mun, näsa och händer till följd af sin omåttlighet i fråga om blåbär. Men ej blott att barndomsminnena förläna bären stämning och poesi, de äga dem dessa minnen förutan: en tallrik smultron — och ett stycke högsommar flyttar in i stadsbons kammare, där en grå husvägg är hvad som skall fånga hans blick i stället för grönskande marker och blånande vatten; en tallrik hallon — och hans tankar flyttas till buskmarkerna, där hallonsnåren nästan stänga hans väg. Med åkerbären, »till smak och lukt de behagligaste af europeiska vildväxande bär», som den gamle Hoffberg säger i sin Flora, föras vi till Norrland och de långa, drömmande sommarnätterna; hjortronen framkalla för vår inre syn vidsträckt mossar, där måhända björnen nyss sökt sin delice, och när lingonen anlända till våra kök, hafva de med sig hälsningar från skogen, där björkarna redan börja gulna. Ja, de äro stämningsfulla, dessa

bär, ej mindre än blommor äro det, fast man kanske ej så mycket lägger märke till det — därför att man snart åter upp dem.

Och ännu en gång: huru stor är ej deras välsmaklighet, och huru väl kunna de ej inlåta sig i täflan med söderns frukter, fast vi icke nog uppmärksamma deras värde, därför att vi äro vana vid dem, under det däremot sydfrukterna icke tillhöra vårt hvardagslag, utan bjudas oss som enkomma läckerheter! Det är, med tjänliga förbytningar, samma historia, som berättas om den gamle Matts Mattson Kjöping. Denne berömda resande skall hafva åtnjutit äran af audiens hos själfve shahen af Persien, som i egen hög person täcktes förevisa sin trädgård. Shahen hade visat allt, men ännu återstod den största rariteten, och omsider blef den långväga främlingen förd till en särskild omhägnad — *en*. Den af oss så litet aktade enen var här för sin sällsynthets skull en förnäm gäst, och en i Sverige växande ananas kunde icke blifva mera hedrad. Så kommer vanan oss att tänka lågt om vårt eget, och hvad särskildt träden angår, har en svensk lärd, orientalist Berggren, likväl anmärkt, att söderns palmer och pinier snart icke mera fångla nordbon än våra egna granar och tallar, ja, till och med efter hand blifva nästan tröttsamma att se.

Men skulle då icke våra bär kunna inlåta sig i täflan med den mångbesjungna drufvan, och det just i hennes viktigaste egenskap, den att gifva vin? Hafva verkligen alla fördelarne fallit på vindrufvans lott, så att våra bär blifvit utan något att sätta mot dem? Vetenskapen svarar, att de innehålla applesyra, då drufvan har vinsyra; men att den förra *icke* medför den fara som vinsyran, eller att menligt inverka på njurarna, hvilket, som bekant, åtminstone unga drufvin göra. Att de svenska bären i allmänhet innehålla mindre garfämne, bör ock skrivas på deras förtjänstlista, och hvad det felet angår, att de innehålla mindre socker, kan det lätt hjälpas genom att man tillsätter sådant. Lägges därtill den förtjänsten hos de svenska bären, att de — äro svenska, d. v. s. icke behöfva köpas af utländingarne, importeras, förtullas m. m. för att, skadade af lång transport, komma oss till handa, börja de, så vidt vi förstå, att här hos oss blifva temligen jämspelta med drufvan. Hvad angår importen af drufvor, eller rättare drufvin, till vårt land, har den i sanning icke varit obetydlig, då den i medeltal gått till 2¹/₂ millioner liter om året, och 1891, till följd af spekulationer på tullförhöjning, gick till 6¹/₂ millioner liter.

Man kan säga: vi hafva ju länge nog ägt svenska vinsorter, men utom det att de i allmänhet saknat hvad man menar med *bouquet*, hafva de omedelbart efterlämnat en mindre behaglig eftersmak och »dagen efter» gjort sig påmindra med något, som på konstspråket kallas kopparslagare. Dessa vinsorter hafva icke varit vin. De hafva hufvudsakligen varit en blandning af saft, sprit, vatten och socker, men den viktiga process, som gör vinet till vin, eller gäsningen, har icke varit med. Gäsningprocessen har fått försiggå först inom deras organism, som förtärt dem, och följden har varit de nämnda eller till och med magkatarr. Vetenskapen, som i våra dagar slår under sig det ena verksamhetsområdet efter det andra, har omsider låtit turen komma till våra bär. Uppgiften är nu att behandla dem som drufvor och låta deras saft gäsa, vidare att använda de stora uppföningarna pasteurisering samt elektrisering — till vinnande af hastigare lagring — äfvensom att genom renodling ut-

finna de enkom passande slagen gäst. För fosterlandsvännen öppna sig härmed glada utsikter åt flere håll, och icke den minst glada är den, att bären kanske en gång komma att slå ur brädet den drufva, som återfianes på potatisland. Om också det släkte, som en gång vant sig vid brännvins starka retning, icke skall nöjas med bärvinens mildare vederkvickelse, skola mindre förvanda efterkommande kunna göra det. Utan alla njutningsmedel kunna, som erkänt är, människorna icke lefva.

Utlandet har bättre än vi förstätt, hvad våra bär duga till. Vid järnvägarna har man om höstarna haft tillfälle att se kolossala lärar med bär från våra skogsbygder; bären hafva varit stadda på utrikes resor för att återvända som vin och låta betala sig mer eller mindre dyrt. Hos oss gjorde firman A. J. Setterborg & Co i Göteborg början med det antyddade nya sättet att tillverka bärvin, och i Stockholm har en tekniker, hr A. E. Lundberg, efter flerårig selsättning med saken lyckats uppnå ett vackert resultat. Ett aktiebolag har bildat sig för att i större skala tillgodogöra sig hans erfarenhet och insikter; men vi skriva icke här någon reklam, och saken talar nog för sig själf. En välönskan till den fosterländska saken vilja vi likväl ej undertrycka.

Ur notisboken.

Kvinnlig rättsnotarie. Sveriges första kvinnliga jurist, fil. och jur. kand. Elsa Eschelsson, hvilken nyligen aflagda examen vi förr omtalat, tjänstgör som notarie vid pågående ordinarie ting med Åsunda härad.

Vår landsmaninna, målarrinnan fröken v. Schulzenheim, har erhållit mention honorable på salongen i Paris.

Skalden C. F. Dahlgrens dotter, fröken Gabriella Cecilia Dahlgren, afled pingstdags f. m. härstädes efter en långvarig sjukdom i en ålder af 58 år.

En ryktbarhet på sitt vis var Eksjö äldsta invånarinna, den för sina vackra väfnader och handarbeten bekanta enkan Christina Nordström, hvilken i dessa dagar skattat åt förgängelsen i en ålder af något öfver 93 år. Gumman, som arbetade ända in i det sista, utbjöd eller skänkte ofta alstren af sina flitiga händer åt medlemmar af svenska och danska konungahusen, och hon kunde berömma sig af att ha fått emottaga mycket smickrande svarsskrivelser från gåfvoemottagarna. Bland dessa bref, som hon gärna visade, förekommer sålunda ett af prinsessan Eugénies egen hand.

Furstinnor på visit. I fredags åtta dagar erhöi konung Oscar, ett besök i sin bostad å Grand Hôtel i Biarritz af drottning Natalia af Serbien. Konungen öfverlämnade därvid till drottningen en präktig blomkudd samt intog därefter lunch med drottningen i en af hotellets salonger. Efter lunchens slut gjorde de en utfärd i vagn.

— **Drottningen af Nederländerna,** som för närvarande gästar Berlin, aflade i torsdags i förra veckan ett besök hos drottning Sofia i Honnef.

»Carmen Sylva», den furstliga sångarinnan, har skrivit ett nytt band dikter, »Sånger vid hafvet».

Kvinnans värnplikt i Ryssland. Frågan om att införa allmän tjänstplikt för kvinnan i krigstid lär nu vara föremål för öfverläggning i ryska regeringen. Det har föreslagits att i alla kvinnliga läroanstalter upprätta elementarkurser i behandling af sårade. Redan nu meddelas i de kvinnliga gymnasierna undervisning i anatomi.

En kvinnlig öfverstelöjtnant. I förra veckan afled i Budapest fru Marie Hoché, född Lepstük, 62 år gammal. 1848 var den då 18-åriga Marie Lepstük i Wien medlem af tyska legionen, men för därpå till sin hembygd, där hon under namnet Karl lät enrullas sig i revolutionsarmén bland de s. k. Tyrolerjägarna. På slagfältet befordrad till löjtnant och förlänad med tapperhetsmedaljen, transporterades hon, på grund af ett sår i foten, till husarerna, bland hvilka hon — äfven nu på slagfältet — avancerade till öfverstelöjtnant. Kort därefter blef hennes kön upptäckt och hon gifte sig med en major. Fältpresten vigde det krigiska paret. Efter sin makes död gifte hon om sig med öfverstelöjtnant Hoché. Hon lefde under de senaste åren i mycket knappa omständigheter, och först ett upprop af Jokai lämnade henne understöd.

Teater och musik.

K. operan. I torsdags uppfördes »Lohengrin», hvilken favoritopera icke på några år gifvits härstädes. Titelpartiet sjöngs af hr Ödmann, Elsas af fröken Moritz, Telramunds af hr Lundqvist, Ortruds af fröken Almati. »Lohengrin» uppfördes här första gången den 22 januari 1874.

Inalles återstå nu endast 4 föreställningar under detta spelår å k. operan, vid hvilka, utom »Lohengrin», endast »Figaros bröllop» kommer att uppföras. Sista operaföreställningen under innevarande säsong gifves nämligen om måndag.

Idealerna.

Berättelse

af

C. O. Gumælius.

Belönad med hedersomnämmande vid Iduns stora pristäffing.

(Forts.)

Herrarnes uttryck, att de ej stordes af musiken, var mera artigt än sant, ty så snart den började, afstannade samtalet af sig själf, och de sutto lyssnande till de vackra tonerna.

»Att fröken Elsa spelade, hade jag ej reda på,» sade Oskar under ett uppehåll.

»Det är också först på senare tider, hon visat någon verklig lust därför,» sade brukspatronen. »Förr spelade hon som en vanlig pensionsflicka, men nu har hon tagit sig betydligt och sjunger också ganska snällt.»

Liksom till bekräftelse uppstämde i detta ögonblick en duett. Det var en barcarolle de sjöngo, och mjuka och smekande klingade tonerna ut i den stilla kvällen.

»Nå, min herr kännare, hvad säger du om mina flickor?» frågade brukspatronen belåten.

Men Oskar erlade icke den af en oskyldig fadersfåfånga äskade tributen. Han yttrade i stället med sakta röst: »Hur härligt här är... och hur vänliga ni äro mot mig, som för ett par månader sedan var fullkomligt okänd. Huru skall jag någonsin kunna visa min tacksamhet för all denna godhet.» Den af sjukdomen veke mannens ögon fylldes med tårar.

Axel skyndade fram och klappade honom vänligt på axeln, medan brukspatronen med fryntlig ton svarade: »Blif du bara frisk och stark igen, min gosse, så belönar du oss mer än nog. Men där hafva vi matklockan. Förlåt att vi lämna dig. Vill du att vi skola föra dig in i ditt rum?»

Oskar tackade och låg snart åter utsträckt på sin soffa. Axel lofvade att framföra hans hälsning till den öfriga familjen samt skicka in bejtanten för att hjälpa till med afklädningen. Och så sof Oskar Bäck för första gången under Finnsboda tak.

Tillfrisknandet gick nu ganska raskt, och det dröjde ej länge, förrän jägmästaren kunde röra sig tämligen obehindradt med tillhjälp endast af sin käpp. Man hade så småningom vant sig betrakta honom som en medlem af familjen och ej göra större affär af honom än af Axel. Då därför denne ofta var ute på resor med brukspatronen eller sysselsatt vid bruket samt frun och Anna

ständig drogo sig undan till sina rum, var det hufvudsakligen Siri och Elsa, som höllo invaliden sällskap. Noga taget, var det nästan uteslutande den senare, som var sjukvakt, ty Siri var nu som alltid liflig och rörlig. An satt hon ett ögonblick på verandan, än kom hon med förklädet fullt af blommor, som ordnades i vaser och blomställningar, än musicerade, än målade hon, ty penseln hade nu åter funnit nåd.

Elsa åter satt, då hon ej var upptagen af hushållsbestyr, stilla med sitt arbete, och hennes lugna, systerliga omsorger om den sjuke hade en särdeles angenäm inverkan. Han hade aldrig haft någon syster, och det var första gången han erfor behaget af umgänget med en kvinnlig vän. Utan att egentligen tänka därpå, berättade han för den lyssnande flickan om sitt arbetsamma lif och den tomhet, som bristen på alla närmare anförvanter medfört. Han hade ju varit lyckligare än många af hans kamrater såtillvida, att hans lilla ärfda förmögenhet skyddat honom för pänningebekymmer, äfvensom däri, att hans glada väsen skaffat honom trefliga umgängesvännen, hvilka delade hans smak för musik och dylikt, men han hade dock alltid känt sig ensam, och stundom hade han med oro tänkt på, hur det skulle blifva, om han sjuknade, hemlös som han var. Och hur skulle det nu hafva varit, om ej försynen låtit honom lära känna Axel och förvärfa dennes vänskap. Ja, ehuru han nu borde hunnit vänja sig vid sin angenäma belägenhet, föreföll det honom stundom, då han vaknade om morgonen, som om han fortsatte att drömma, så otrolig var denna stor välvilja, som rent af slösades på en främling. Visst längtade han att åter komma i verksamhet, men på samma gång kände han allt för väl, att då han lämnade Finnsboda, låg hans framtid flack och enformig framför honom.

Så där talade han ofta, då de sutto där ensamma, han rökande och hon arbetande, samt då och då uppmuntrande honom med en deltagande blick, några vänliga ord. Så kom Siri, full af friskhet och lif, den allvarliga stämningen flög bort och aflöstes af skrat och skämt.

Men allt som Oskars förbättring fortgick, började han fattas af en viss rastlöshet och oro. Under förevändning att han behöfde motion, bad han Axel att få följa med, då denne åkte ut än hit än dit för att se till den vidlyftiga egendomen. Dess- emellan gjorde han allt längre och längre promenader på egen hand och tyktes nästan undvika att komma i beröring med familjens medlemmar. Slutligen förkunnade han, att han var frisk igen och ämnade återtaga sin tjänstgöring, hälst som vikarien med stor ifver efterlängtdes på annat håll. Fåfånga voro Axels invändningar, till och med doktors veto lämnades obeaktadt. »Jag måste väl själf känna, att jag är frisk och kry igen,» sade Oskar en smula snäsigt.

Den till afresan utsatta dagen var inne. Efter några dagars regn hade det nu klarnat upp, och solen strålade i all sin glans, då Oskar på förmiddagen gaf sig af på en promenad till det stora vattenfallet vid bruket. Han hade ej förr gjort en så lång fotvandring och ville nu se, hur det skulle bekomma honom. Vägen dit gick bra, och han ströfvade länge omkring, njutande af den storslagna naturen. På återvägen började han dock känna någon ömhet i foten, hvarför han, då han inkommit i parken, lade sig ned i gräset för att hvilat ut. Han hade ej legat lång stund, förrän raska steg hördes på vägen, och strax därefter stod Axel framför honom.

»Är du tokig?» utropade den nykomna. »Ligga i det våta gräset. Vill du taga lifvet af dig med ens?»

»Ah, det är icke så farligt,» genmålde den andre småleende. »Sådant är jag van vid. Jag kände mig bara litet trött efter att hafva varit uppe i bergen vid vattenfallet.»

»Ja, naturligtvis blir du trött,» utbrast Axel häftigt. »Det är ju det vi alla säga, att du ej är fullt återställd ännu. Hör du, gamle vattuman,» tillade han och kastade sig, glömsk af sin egen farhåga, ned vid vännens sida. »Hvad är det egentligen med dig? Tycker du, att det är ledsamt här ute hos oss? Eller har kanske någon sårat dig? Jag vet ju, hur ömtälig du är.»

Oskar fattade hans hand och tryckte den hårdt. »Tala inte så,» sade han, och rösten lät något beslöjad. »Af alla minnen i mitt lif, om jag också blefve hundrade år, kommer alltid vistelsen här att framstå som det skönaste.»

»Men hvarför,» sade Axel, som smittades af vännens synbara rörelse, »hvarför då lämna oss så här? För tjänstens skull behöfver du det ej, och att du icke är fullt återställd, det ser du ju nu själf.»

Oskar var tyst.

»Var fullt uppriktig mot mig,» bad Axel. »Jag ser tydligt, att det är något särskildt, som vällar.»
»Jag försäkrar,» sade den andre litet otåligt, »att det endast är min lust att komma i verksamhet igen, som tvingar mig att öfvergifva ert angenäma hem.»

»Säg inte mig det,» envisades Axel. »Det är bestämdt något, som...» han afbröt hastigt och betraktade vännen med en underlig, halft lustig, halft deltagande blick. »Hör du,» fortfor han efter någon tystnad, »jag kommer nu att blifva förfärligt ogränslig, så där rysligt, otänkbart, men det gör ju ingenting oss emellan. Det är väl inte något om... om det der idealet, du vet?»

Oskar hade förvånad höjt sitt bleka, nu slät-rakade ansikte. Vid de sista orden steg en mörk rodnad upp på kinderna, han rynkade ögonbrynen och gjorde en rörelse att resa sig upp.

»Nicht so hitzig,» sade Axel en smula häpen öfver effekten af sina ord. »Vi hafva ju förr skämtat öfver saken, och inte kunde jag nu ana, att det blifvit allvar af.»

»Du glömmar dig, Axel,» genmålde Oskar lugnt och steg upp samt gick ned på vägen. »Man får ej drifva ett skämt för långt.»

Axel såg förbluffad efter honom med ögonbrynen uppdragna i pannan och hufvudet på sned. »Hm,» framstötte han därefter och var med ett par språng vid den andres sida.

»Se så, käre vän,» bad han, i det han fattade dennes arm. »Var nu inte ond på mig. Jag är ju bara en pojke i allt, som rör la belle passion och förstår mig inte på finesserna därvidlag. Tro mig blott, att jag inte ville såra dig. Men eftersom jag nu har bitit hufvudet af skammen, så tar jag mig en bit till och säger, att jag ej trodde, du brydde dig det minsta om henne. Ni tala ju knappt med hvarandra, och för resten har jag nästan tyckt mig märka, att hon och Ström komma hvarandra allt närmare, i trots af soeur Anne's förtviflade försök att kvarhålla sin oföring, ha, ha, ha,» och han skrattade nu åter helt muntert, ehuru han på samma gång från sidan riktade en blick på vännens ansikte.

Denne tvärstannade och vände sig mot honom. »Om hvem talar du?» frågade han häftigt.

»Om Siri, förstås,» ljöd svaret. »Det var ju hon, som var ditt ideal.»

»Ja, javisst,» mumlade Oskar med en lättadens suck och fortsatte promenaden, i det han med eftertryck tillade: »Men vare härmed hur som helst, borde du kunna fatta, att jag aldrig skulle missbrukat er vänlighet genom att söka innästla mig i er familj. Med Ström är det en annan sak. Han blir i dagarne vice häradshöfding och har troligen en lysande framtid framför sig, under det jag...»

»Det vet jag visst,» afbröt Axel häftigt. »Jag önskade blott det vore så väl, att jag finge dig till sväger. En stor glädje vore det för mig. Och så bra det passade sedan. Då toge du om hand de där vanvårdade eller aldeles för väl värdade skogarne och finge på det sättet tillräckligt att göra i all din dar. Hör du,» tillfogade han, komiskt bedjande, »du skulle väl inte vilja vara så god och eftertråda Ström hos Anna? Hon tar dig nog, om inte för annat än i förargelsen.»

Oskar hade fattats af en synbar oro. Han gick med ojämna steg och hämtade djupt efter andan. Nu sade han med ett tvunget skrat: »Nej, fröken Anna är allt för upphöjd, för att en sådan hvardagsmänniska som jag skulle våga höja mina blickar till henne.»

»Då,» sade Axel med en djup suck, »måste jag väl taga farväl af min sköna plan, ty Elsa är då återigen alltför obetydlig för dig, och för öfrigt fruktar jag, att vännen Fors vid minsta misstanke åt det hållet skulle lägga en dosis blåsyra i ditt nästa medikament.»

»Tycker hon om honom?» frågade Oskar så häftigt, att Axel var nära att hoppa till.

»Hur skall jag kunna veta det?» genmålde han med ett förundradt ögonkast. »Men att han är betagen, det tar jag för gifvet. Hon är ju en lefvande afbild af hans ideal, och han tycks vara den enda, som blifvit det trogen. Dessutom lofvar hon att bli just en sådan där trind och treflig doktorinna, som den hvars skål vi drucko utan tankar på annat än mat och dylikt.»

Oskar såg på den talande med en lång blick. »Det där menar du inte,» sade han lugnt. »Kom så sätta vi oss där på bänken. Jag har beslutat att anförtro dig ett för mig ytterst viktigt förhållande... men kom ihåg, att det är som en vän till en vän, en man till en annan man, jag talar, och skämta ej däröfver. Det skulle djupt sára mig.»

»Talar du ur den tonen,» svarade den andre, »så kan du vara öfvertygad om, att jag skall vara tyst som egyptens präster, det vill säga,» ändrade

han sig hastigt, »jag skall åhöra dig med största intresse.»

»För några timmar sedan,» började Oskar, i dehan med käppen ritade allehanda figurer i sanden, »var jag långt ifrån att ens berätta, hvad som nu liksom tränger sig öfver mina läppar. Det är den vänskap, som lyser fram midt igenom allt ditt skämt, hvilken ger mig mod att framkomma med min bekännelse, som annars skulle blifvit en hemlighet för alla. Men jag vill börja med början, det vill säga, med min ankomst hit. Redan vid mitt första besök blef jag bländad af fröken Siris skönhet. Hennes musik, hennes målning, hennes glada väsende, allt var ju hvad jag tänkt mig som idealet af en kvinna, och ju längre jag var tillsammans med henne, desto mer fruktade jag att slutligen blifva allvarsamt förälskad.»

»Fruktade?» inföll Axel frågande. »Hade det varit så farligt?»

»Ja, du hörde nyss mina tankar om en jämförelsevis fattig och obetydlig man, hvilken söker att tränga sig in i en rik och högt ställd familj. Seså, afbryt mig icke mera. Jag vet ju ändå, hvad din vänlighet skulle komma dig att säga. Jag kämpade således emot min böjelse och hade därvid en god hjälp i den välvilliga likgiltighet, hvarmed fröken Siri bemötte mig. Hon såg i mig en hjälplig duettsångare, en intresserad amatör när det rörde målning och därmed allt.»

»Den hönan!» mumlade Axel förtrytsamt.

»Åh, det är väl hvad man minst af allt kan kalla henne,» sade Oskar med ett ofrivilligt småleende. »Så kom jag hit för att tillfriskna,» fortsatte han, redan åter allvarlig och, som det tycktes, med allt större svårighet. »Min första känsla var då en löjlig missräkning, ja, förargelse öfver det ringa intresse fröken Siri visade mig. Jag erfor dock ett visst lugn som efter en öfverståndens fara och kunde utan smärta se det närmande, som ägde rum mellan henne och Ström. Men faran hotade från ett annat håll och var så mycket större, som jag ej anade den. Fröken Elsas godhet, hennes vänliga deltagande för främlingen, hennes mildhet, hennes förstånd... För att göra en lång historia kort, fann jag en dag, att jag var ohjälpligt förälskad.» Han log ett sorgset löje.

Axel hade med stigande häpnad åhört honom. »Är du kär i den flickungen?» utbrast han slutligen.

»Fröken Elsa är en kvinna, i hvars händer hvilken man som helst lugnt kan lämna värden om sin lefnads lycka,» svarade Oskar sakta.

»Nå, så gör det då, för all del,» utropade den ifrågasatte svågern lilligt. »Flickan vore väl galen, om hon ej toge dig med uppräckt händer. Har du frågat henne?» tillade han betänksamt.

»Axel!»

»Jaså, ursäkta!» Jag glömde din ofantliga hederskänsla. Men tänk, om du nu för den där grannlätens skull går och suddar bort din och hennes lycka, för att nu inte tala om min egen.»

»Du lofvade ju att vara allvarsam, Axel,» sade vännen förebrående.

»Ja, jag är också så allvarsam, så det kan du aldrig tro. Fråga henne du bara, och du skall få se, att hon niger och tackar.»

»Och dina föräldrar också, förmodar jag.»

»Mamma skola vi ej tala om. Hon bryr sig aldrig om annat än... hm... och hvad gubben far beträffar, skall du få se, att han kommer att hoppa jämnfota af förtjusning. Jag fruktar, att han tycker mer om dig än om mig till och med.»

Oskar tryckte hårdt den framsträckta handen, men satt tyst. Slutligen sade han sakta: »Skulle det vara möjligt, att en sådan lycka kunde komma mig till del? Att få tillbringa hela mitt lif vid hennes sida och midt ibland er, ni kära vänner.»

»Ja visst katten är det möjligt och säkert också,» utropade Axel otåligt. Sedan satt han en stund som på nålar. »Kom bara med, och gör slag i saken. Och så tar du afsked ur statens tjänst, och gubben Sörman får pension, och så gifva ni er, och så skola vi aldrig skiljas mer!» Han rusade upp och skulle draga jägmästaren med sig i sporrsträck, om ej denne hindrat honom.

»Hvad ämnar du företaga?» frågade Oskar, strötande emot.

»Jag skall inte företaga mig någonting, utan fortfarande vara mycket stilla och förständig. Men du skall genast tala med Elsa, och vid middagen eklatera vi er förlofning. Blir det inte bra?»

Det var med största möda Oskar kunde lugna honom och aftvinga honom ett trumpet löfte att ej blanda sig i saken.

(Forts. o. slut i nästa n.r.)

Glömmen ej

»Iduns skollofskoloni!»

De minsta bidrag mottagas med tack-samhet. Ingen, som något kan offra, skall draga sig undan — det är vårt vissa hopp.

Sommaren är nu öfver oss. Insänden därför, ärade läsarinor, *oförtöfvadt* edra bidrag till *Redaktionen af Idun, Stockholm, i postanvisning eller postsparmärken (ej frimärken)*. Vid försändelsen bör tydligt angifvas, att densamma är afsedd för »*Iduns skollofskoloni*».

Alla inflytande bidrag redovisas i *Idun*.
Stockholm i juni 1892.

Redaktionen.

Redovisning för influtna medel till Iduns skollofskoloni.

Transport från föregående redovisning: 403: 90; nyinflutna medel: Genom E. R.—g, 7: —; Anonym, 6: —; Magna Sunnerdahl, 15: —; Caroline Wedberg, Ystad, 5: —; Edvardine Uddevalla, 2: —; »Carin», 3: —; Lilla Axel och August, 3: —; S. A., 1: —; Från Hilleshög, 1: 60; Kirre, 2: —; L. R. Sunne, 2: —; Hanna R., 5: —; Torsten och Aina, Luleå, 2: —; Sigrid och Lasse, 2: —; Lilla Frida, 0: 10; Från Spanien 5: —; Från Karlskrona, 0: 60; C. W., Tockarp, 3: —; Liten Thore, 0: 50; Från Axel och Curt, 10: —; W. H., Mörsil, 10: —; Nickan, 2: —; E. D. 1: —; J. D. 1: —; »Ur lilla Börjes sparbössa», 1: —; Äldsta syster, 1: —; 10 små moderlösa, 10: —; O. S. och J., 2: —; Helge och Greta, Hudiksvall, 2: —; Bertha S—e, 1: 50; Lova S., Delsbo, 5: —; Axel och Joel, Ljungaborg, 1: —; Axel och Otto, 2: —; Små skolbarn i Öjja, 1: 60; Jaques och Stellan, 2: —; Elin, Göteborg, 2: —; N. W., Vexjö, 4: —; Ur Lillys och Siris sparbössa, 2: —; Anonym, 2: —; Edla och Albin 20: —; A. B., Sundsvall, 10: —; Lille Gösta, Strengnäs, 2: —; S. L. M., 20: —; Anonym, 2: —; Ingrid, Märta och Gösta, 3: —; Jentis 1: —. Summa: 590: 80.

»Våra studentskor.»

I den förteckning öfver samtliga vid universitet inskrifna studentskor, som i nr 18 af *Idun* meddelades, har genom tryckfel det sista namnet orätt återgifvits. I stället för Åbäck skall där stå *Årnäck*, och skall ur samma förteckning utgå Augusta Andersson, som, enligt hvad upplyst blifvit, är identisk med nämnda fröken Årnäck.

Iduns byrå och expedition samt Frithiof Hellbergs förlagsexpedition hållas under sommarmånaderna öppna alla helgfria dagar endast kl. 10 f. m.—3 e. m.

Innehållsförteckning.

Amy Segerstedt; af *Index Wigort* (Ib.). (Med porträtt.) — Den bildade kvinnans aföning; för *Idun* af I. D.—f. — Från lidandets och barmhärtighetens värld; några Stockholmsbilder af *Cecilia Bådth-Holmberg*. I: Drottningens skyddshem. — En ny reform; af *Fru Snorre*. — Lof; skiss af *Elsa Lindberg*. — »Gamla fröknar»; reflektioner af *Helena Nyblom*. — Våra svenska bär. — Ur notisboken. — Teater och musik. — Idealerna; berättelse af *O. O. Gumalius*. Bel. med hedersomnäm. vid *Iduns stora pist*. (Forts.) — Redovisning för influtna medel till *Iduns skollofskoloni*. — »Våra studentskor.»

